

Diplomataák cilinderben ^[1]

„A frakk, a szmoking és a szakett – amelyek kapitalista országokban nélkülözhetetlen ruhadarabok és gyakran szükségesek – központunk szemében olyan kellékek, amelyeket alkalmanként kölcsön is lehet kapni. Ebből fakad, hogy népi demokráciánk képviselői sokszor a legképtelenebb szabású és nagyságú ilyen ruhadarabokban jelennek meg hivatalos aktusokon, mivel egymástól, vagy jelmezkölcsönzőtől kölcsönzik ki azokat. Megbízólevelem átadásakor hárman három különböző szabású és korból származó frakkban voltunk, ami aligha járulhat hozzá országunk tekintélyének öregbítéséhez.”

Bevezetés

*A kalapom cilinder,
Nem holmi csekélység:
Ha fölteszem: magasság,
Ha leveszem: mélység*

Arany János

A mottóul választott sorok majd száz évvel az alább közölt dokumentum keletkezése előtt íródtak, mégis aktuálisnak tűnnek, hiszen rámutatnak arra, hogy ugyanaz a jelenség egyszerre több nézőpontból is szemlélhető. A közölt forrás tanúsága szerint a magyar diplomataák öltözködése - a versbeli cilinder viselkedéséhez hasonlóan - erősen ellentmondásos volt, a költőt parafrázálva: a cilinder hol ott volt a magyar diplomataák fején, hol pedig nem.

Az athéni követség vezetőjének feljegyzése több kérdést is tárgyal, a közöltekben, a magyar diplomataák öltözködési szokásain túl kitér arra is, hogy a takarékosági intézkedések távol állnak a józan megfontolástól. Kiragadva néhány példát: a követségre küldtek több ezer "A Magyar Népköztársaság Nagykövetsége" fejléccel ellátott levélpapírt - bár raktáron még volt több ezer hasonló fejlécű papíros -; a központ csak arról feledkezett meg, hogy az athéni képviselő még nem nagykövetség. Természetesen a visszaküldésük többre került volna, mint az értékük. A képviselőt páncélszekrény-vásárlásra kért engedélyét takarékosági megfontolásból elutasították, a Bukarestből küldött - ott fölöslegessé vált - darabot pedig súlya miatt nem tudták elhelyezni (az emeleti földem nem bírta volna el, a földszinten nem volt elég hely), egyébként a vasútállomásra a követségre szállítása annyiba került volna, mint egy helyben vásárolt páncélszekrény ára házhozzáállítással. A külképviselet épületének reprezentativitását valószínűleg nem emelte, hogy a csupasz falakon láthatók voltak az előző tulajdonos által elvitt képek nyomai.

A reprezentáció a diplomáciai tevékenység egyik fontos eleme, s ez nemcsak az épületre, hanem a diplomáciai testületre is vonatkozik. Az alábbi forrásrészlet elolvasása után csak egy kérdés marad - ugyanannak a jelenségnek két olvasata: Tragikus, vagy komikus?

Forrás

LEGATION DE LA REPUBLIQUE
POPULAIRE HONGROISE
EN GRECE

Szigorúan titkos!
Athén, 1957. október 26.
Tárgy: általános észrevételek.

114-1957. szig. titk.
Készült 3 pld.-ban
2 pld. központnak
1 pld. köv. archiv.

A Magyar Népköztársaság külügyminiszterének,
Budapest.

1. Ruházati kérdések: Eddigi tapasztalataimból is megállapítottam már, hogy a központ (hasonlóan néhány testvéri ország központjához) elhanyagolható kérdésnek tekinti a diplomataák alkalmi ruházatának kérdését. A frakk, a szmoking és a szakett - amelyek kapitalista országokban nélkülözhetetlen ruhadarabok és gyakran szükségesek - központunk szemében olyan kellékek, amelyeket alkalmanként kölcsön is lehet kapni. Ebből fakad, hogy népi demokráciánk képviselői sokszor a legképtelenebb szabású és nagyságú ilyen ruhadarabokban jelennek meg hivatalos aktusokon, mivel egymástól, vagy jelmezkölcsönzőtől kölcsönzik ki azokat. Megbízólevelem átadásakor hárman három különböző szabású és korból származó frakkban voltunk, ami aligha járulhat hozzá országunk tekintélyének öregbítéséhez. Egyikünk cilindere pl. olyan kicsi volt, hogy a fejére sem tudta tenni, a frakkja pedig legalább 40 évvel ezelőtt készült és kétszer is belefért volna.

Tekintve, hogy ezek a ruhadarabok valóban nagyon drágák (csupán a frakk, cilinder, megfelelő kesztyűk, ingek és egyéb hozzávalók kb. 10.000 drachma, vagyis egy átlagos diplomata egyhavi fizetése), véleményem szerint meg kell találni a módját annak, hogy tőkés országokban az ott szolgálatot teljesítő diplomataáknak ilyen célokra megfelelő összeget bocsássonak rendelkezésre, viszont ennek ellenében kötelezzék őket arra, hogy ezeket a ruhadarabokat mérték után, rájuk szabva beszerezzék. Mindez nem oldható meg azzal, hogy illetményéből az idők folyamán futja erre is, hiszen ezek a ruhadarabok éppen a kezdeti időkben szükségesek a leggyakrabban. [...]

Ráth Károly
követ

MOL. XIX-J-1-j-Gör.-II-13 t.-004821-1957. (Magyar Országos Levéltár, Külügyminisztérium, központilag kezelt titkos iratok, Görögország, II-13 tétel /a követség és a központ kapcsolata/, 004821-1957 számú ügyirat)

Címkék:

[diplomataák](#) ^[2]
[külügyminisztérium](#) ^[3]

Kiadás: 1. évfolyam (2001) 2. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/diplomacia/diplomataak_cilinderben.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/diplomacia/diplomatak_cilinderben.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/diplomatak>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kulugyminiszterium>